

„Ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2021–2027“ poolloodusliku koosluse hooldamise töögrupi II kohtumise memo

Töögrupi teine kohtumine toimus 29. jaanuaril 2020 Maaeluministeeriumi (Lai tn 39 // Lai tn 41, Tallinn) väikeses saalis kell 11.00-16.00.

Osalejad

Kohtumisest võtsid osa Riina Maruštšak (Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda), Tiit Seer (Jõgevamaa Talupidajate Liit), Kalmer Visnapuu Eesti Lihaveisekasvatajate Selts), Urmas Aava (Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liit), Linda Tikk (Mahepõllumajanduse Koostöökogu), Mario Talvist ja Hardi Pikk mets (Eesti Poollooduslike Koosluste Hooldajad), Aveliina Helm ja Riinu Rannap (Tartu Ülikool), Toomas Kukk (Pärandkoosluste Kaitse Ühing), Silvia Lotman (Eestimaa Looduse Fond), Kadri Möller ja Eleri Pulk (Keskkonnaministeerium), Kaidi Silm ja Gunnar Sein (Keskkonnaamet), Jaana Karja ja Kadri Pärnpuu (PRIA), Eneli Viik (Põllumajandusuuringute Keskus), Katrin Rannik (Maaeluministeerium).

Kutse saajatest puudus Maaelu Edendamise Sihtasutus.

Taust

Maaeluministeerium on alustanud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava 2021–2027 koostamisega. Strateegiakava koostamise eesmärk on parandada põllumajandustootmise, toiduainete tootmise ja maapiirkondade säästvat arengut.

Euroopa Komisjon esitas 1. juunil 2018 seadusandlikud ettepanekud 2020. aasta järgse ÜPP kohta. Ettepanekute eesmärgiks on tagada, et ÜPP vastaks paremini praegustele ja tulevastele väljakutsetele, toetades samal ajal jätkuvalt Euroopa Liidu põllumajandustootjaid jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise põllumajandussektori kujundamisel. ÜPP rakendamiseks perioodil 2021–2027 tuleb igal liikmesriigil koostada ÜPP strateegiakava, mis hakkab hõlmama nii põllumajanduse otsetoetusi, seni maaelu arengukavade alusel rakendatud maaelu arengu toetusi kui ka põllumajanduse ühise turukorralduse teatud sektoripõhiseid programme.

Arengukava koostamist puudutav info ja toimunud töögruppide materjalid asuvad Maaeluministeeriumi kodulehel: <https://www.agri.ee/et/upp-strateegiakava-2021-2027>

Päevakava

- 11.00–13.30: Sissejuhatus. Vestlusring sellest, milliseid poollooduslike koosluste majandamise tingimusi tuleks järgmisel rahastamisperioodil muuta
- 14.15–15.00: Tulemuspõhiste toetuste kontseptsiooni tutvustamine
- 15.00–16.00: Poollooduslike koosluste investeeringud

Sissejuhatus, ettekanded

Töögrupi kohtumise juhatas sisse poollooduslike koosluste töögrupi juht Kaidi Jakobson. Toimus diskussioon selle üle, et kas töögrupp valmistab ette ühe või mitu erinevat sekkumislehte (arvestades asjaolu, et pole teada, kas poollooduslikud kooslused on uuel perioodil otsetoetusõiguslikud ja milline saab olema poollooduslike koosluste eelarve). Otsustati, et töögrupis valmistatakse ette üks sekkumisleht eeldusel, et kõik poollooduslikud kooslused on uuel perioodil otsetoetusõiguslikud.

Arutelude tulemused ja edasised tegevused

Töögrupi eesmärgiks on välja selgitada osapoolte seisukohad selle kohta, et mis tingimusi tuleb uuel rahastamisperioodil muuta. Tegemist on sisendiga poolloodusliku koosluse hooldamise sekkumislehe koostamiseks, mis valmistatakse ette järgmiseks kohtumiseks.

Kokkuvõttes toodi välja järgmist.

- Rannaniidud liialt killustatud ja kitsad.
- Vajalik on tagada paindlikkus alade majandamisel.
- Keskkonnaministeriumi tellimisel valmimas töö, mis hindab poollooduslike koosluste ökoloogilist toimimist.
- PLK skeem keeruline - PLK hooldajad on looduslikult raskemas olukorras, bürokraatiat rohkem.
- ÜPT toetus peaks olema kõigile PLK aladele. Ala piirid (kaardikihid) peaksid olema PLK ja ÜPT toetuse puhul samad, sealjuures ÜPT peaks järgima PLK piiri.
- Niitmise ja karjatamise toetussumma erinevus liialt väike.
- Mereääres karjatamine vaevarikam (iga sügisel tuleb karjaaed kokku koguda).
- Lammastega karjatamine kallim, kuna aedade ehitusel tuleb kasutada 5 traati.
- Luua võimalus liituda leebema variandiga. Kui ei suuda täies mahus nõudeid täita, siis peaks olema võimalus taotleda vähem toetust.
- Määrus on liialt üldine, hooldusnõuded peaks olema ala põhised. Ala põhise lähenemise korral tulemuste seadmisel peab KeA arvestama tootja võimalustega. Samas oli ka kahtlus, et kas ala põhised nõudeid ei tee asja liialt keeruliseks.
- Vajalik on nõustamisvõimekuse suurendamine, sealjuures on vaja mitte ainult määruse kohast nõu vaid pakutav nõu peaks katma laiemat ringi teemasid.
- Vajalik kõrgem ühikumäär lisaks käsitsi niitmisele ka hobuniidukiga niitmisel.
- Toetus väljapoole kaitsealasid. Kaks versiooni - PLK toetust või eraldi liigirikaste rohumaade toetus.
- Paindlikkuse tagamisel ei tohi ära unustada, et oleks tagatud elupaiga kvaliteedi säilimine.
- Vaja oleks süsteemset lähenemist, mis vaataks koos ühe piirkonna kõiki põllumajandusmaid ning selle põhjal arvutatakse välja, mis on vaja teha ja mis toetusi on võimalik saada.

- Vajalik täiendav toetusmäärade diferentseerimine (niitmise ühikumäärasid veelgi diferentseerida; diferentseerida tulenevalt ligipäasetavusest jms). Oli ka arvamus, et pigem peaks erinevaid ühikumäärasid vähendada.
- Bürokratiat liialt palju, seda tuleks vähendada. Näiteks loobuda iga aasta taotluse esitamise kohustusest.
- Lubada mingis osas kohustuse vähendamist.
- Loobuda tähtaegadest. Soosida mingi osa niitmata jätmist – näiteks 1/5 iga aasta jätta niitmata.
- Toetusõigusliku ala hulgas peaksid olema ka tiigid ja soolakud.
- Niitude andmestik väljapool kaitstavaid alasid vananenud.
- PLK toetus on kui baastoetus ökosüsteemiteenuste ja elurikkuse säilitamisel.
- Lubada loomade karjatamist aastaringselt, ka talvel.
- Ligi 3000 ha PLK alale ei taotleta PLK toetust vaid ÜPT ja teisi toetusi.
- Karjatavatele aladele vajalik hilisem niitmisaeg ja karjatamise järgne niitmine muuta lihtsamaks.
- Lubada PLKdel lisaõtmist.
- Lisatööde teostamise eest tuleb maksta täiendavat toetust.
- Eraldi tähelepanu vajavad laiud ja liigniisked luhaalad.
- Kaaluda, kas sarnaselt rannaniidu kahlajatele on vajalik veel teisi liigi põhiseid lähenemisi.
- Kaaluda PLK toetuse maksmist väljapoole kaitsealasid ainult teatud tüüpi poollooduslikele elupaikadele (näiteks puisniitudele).
- Kaaluda PLK toetuse maksmist KOV kaitsealadele.

Päeva lõpus tutvustasid Kaidi Jakobson ja Aveliina Helm tulemuspõhiste toetuste kontseptsiooni, ning otsustati, et strateegiakava investeringute töögrupile esitatakse info poollooduslike kooslustega seotud investeringuvajadus kohta.

Järgmine kohtumine toimub 26. veebruaril.

Memo koostas Kaidi Jakobson.